

Verslag 22e vergadering International Waterfowl Research Bureau, Alushta, (Krim, USSR) 15-22 november 1976

A. Timmerman

De jaarlijkse **Board meeting** van de IWRB gehouden te Alushta werd gevolgd door een symposium over 'Mapping of waterfowl distributions and habitats'. De Board meeting heeft o.a. tot doel de voortgang in de verschillende aangesloten landen op het gebied van de wetgeving, de studie en bescherming van de watervogels vast te leggen en te stimuleren. De agenda van deze Board meeting bevatte ditmaal 19 punten waaronder de verslagen van de nationale gedelegeerden en van de coördinatoren van de verschillende werkgroepen. Wegens een gesloten vliegveld (dichte mist) in Moskou, kon de vergadering pas na 48 uur vertraging beginnen. Daarom moesten de zittingen tot laat in de avond worden voortgezet, hetgeen de werkgroepvergaderingen in de verdrinking bracht. Het aantal deelnemers bedroeg 74, afkomstig uit 22 landen. Uiteraard waren er veel afgevaardigden uit de Oosteuropese landen en vooral de Sowjet-Unie.

Werkzaamheden van het Bureau

De IWRB gaat steeds meer samenwerken met de organen van de Verenigde Naties (FAO, UNESCO en UNEP). Er zijn plannen om in 1977 aan de 'UNEP experts consultation' deel te nemen teneinde te adviseren over 'Mediterranean marine parks and wetlands'. Ook zal er medewerking worden verleend aan een UNESCO-workshop 'devoted to waterbird populations in Mediterranean deltas'. Verder worden er contacten onderhouden met ICBP, ICGWC, IUCN en WWF. Met ICGWC wordt druk overleg gepleegd over de door organisatie voorgestelde conferentie over *Branta bernicla* in 1977.

De Wetlandconventie is door 14 landen geratificeerd. In 1974 door Finland, Oostenrijk, Noorwegen en Zweden; in 1975 door Iran, Zuid-Afrika, Griekenland, Bulgarije en in 1976 door Pakistan, Nieuw-Zeeland, Groot-Brittannië, USSR, Zwitserland en de Bondsrepubliek. Nederland laat nog steeds op zich wachten. De IWRB zag gaarne dat bovengenoemde landen bijeenkwamen om verder gestalte te geven aan de werkzaamheden, die uit de ondertekening voortvloeien. Er bestaan plannen voor een congres in Zambia in 1978. Afrika kan daardoor nauwer bij de zaken betrokken worden.

Het Bureau zond op verzoek van de nationale gedelegeerden brieven naar de regeringen van verschillende landen waarin gepleit wordt voor het behoud van bepaalde watervogelgebieden zoals de Marismas van de Guadalquivir (botulisme en cultivering); de Ebro Delta (ontwikkeling, toerisme), beide in Spanje; Hornborgasjön (ter ondersteuning van reconstructieplannen) in Zweden en het Lauwersmeer (militaire oefeningen in een natuurgebied) in Nederland; maar ook het opnieuw toelaten van de voorjaarsjacht in Zweden werd onder de aandacht gebracht.

De financiële basis van al dit werk is nog zeer smal. Uit het financiële overzicht blijkt dat lang niet ieder land naar vermogen

bijdraagt. Voor Nederland betaalt alleen het Jachtfonds f 400,—. CRM is wel gevraagd om bij te dragen maar heeft dit tot nu toe nog niet gedaan. Het WWF is de grootste 'weldoener'. Zonder deze bijdrage zou het werk niet meer gedaan kunnen worden.

De nationale rapporten

Uit de rapporten van de nationale gedelegeerden komt een stroom van informatie naar het Bureau en naar de leden. Hierdoor worden de nationale gedelegeerden op de hoogte gehouden van de activiteiten in de verschillende landen. Vooral voor de coördinatie van de onderzoeken is dat zeer gewenst. Een greep uit het vele materiaal toont dit zonder meer aan.

In het **Nederlandse** rapport wordt melding gemaakt van de 5000 slachtoffers van botulisme in de Biesbosch en de verschijning van een nieuw tijdschrift: 'Watervogels'.

Noorwegen, Zweden, Denemarken en Finland melden de werkzaamheden van de Nordic Council for Wildlife Research. Mette Fog, van het Wildbiologisch Station in Kalø is coördinator van de Ganzenwerkgroep van deze raad. De groep houdt zich bezig met geografisch-ecologisch onderzoek aan de Rietganzen, de Dwerggans en de Grauwe Gans. Gebleken is dat de broedplaatsen van de eerste twee soorten sterk achteruit zijn gegaan.

In **Groot-Brittannië** wordt de laatste jaren veel over ganzenschade geklaagd. Derhalve wilde de staatssecretaris voor Schotland de Kleine Rietgans en de Grauwe Gans plaatsen op de lijst van schadelijke dieren (Second (pest) Schedule of the 1954/67 Act). Dank zij een sterke oppositie van de kant van de vogelbeschermers is deze 'vogelvrijverklaring' voorkomen. Er wordt nu druk naar middelen gezocht om schade door ganzen te beperken. Naast de geëigende manieren om ganzen te verjagen wordt er geëxperimenteerd met verstoring op de slaapplaats teneinde een te grote concentratie te vermijden.

De jacht op de Rotgans is in Denemarken gestaakt omdat de populatie te klein is om jacht te verdragen.
Waddenzee, Polder De Eendracht, Texel, 31 maart 1975.

Foto: Piet Munsterman.

Op Islay, waar 15.000-20.000 Brandganzen van Groenland overwinteren, overweegt men de jacht weer te openen van september t/m januari in plaats van pas in december, omdat men meent, dat dit massale concentraties van ganzen zal voorkomen. Alleen al in Essex/Suffolk waren 38 boeren betrokken bij schade veroorzaakt door Rotganzen. Heropening van de jacht wil men evenwel liever niet. The Wildfowl Trust wil te zamen met andere organisaties zoals RSPB en Wagbi trachten om een wetsverandering tot stand te brengen, zodat een beter beheer van ganzen mogelijk wordt. De discussies daaromtrent duren nog voort.

Ierland heeft plannen om de Groenlandse Kolgans, door middel van massaal ringen, te onderzoeken. Twee biologen verrichten geografisch-ecologisch onderzoek aan de Houtsnip.

In Frankrijk overwinteren grote aantallen steltlopers. Dit bleek o.a. uit drie nationale tellingen in 1976 gehouden. De vogels concentreren zich voornamelijk langs de Atlantische en de Kanaalkust (Bassin d'Arcachon, Baie d'Aiguillon, Baie du Mont St. Michel, Golfe du Morbihan, Baie de Somme). In de Baie de Somme overtijen de vogels in het Parc ornithologique du Marquenterre, een reservaat. In maart 1976 werd op 82 plaatsen 335.000 exemplaren van 28 soorten geteld. Frankrijk heeft een eigen IWRB-sectie gevormd waar zowel de jacht, de natuurbescherming als de overheid in vertegenwoordigd zijn. Hierdoor kan men gemakkelijker tot overeenstemming komen over te nemen wettelijke beschermende maatregelen.

In Denemarken zijn de proeven geslaagd om door het aanleggen van voerplaatsen schade aan landbouwgewassen door ganzenvraat te beperken. Sinds de proeven zijn gestart, komen er geen klachten meer van de boeren. Het Ministerie van Landbouw is de laatste jaren zeer actief in het stichten van reservaten voor vogels en zoogdieren o.a. een reservaat aan de Linsfjord (235 ha) en de Bøvlingfjord (1286 ha). Ook de particuliere organisaties in Denemarken zijn actief op dit punt. De Deense vereniging voor vogelbescherming stichtte vijf nieuwe watervogelreservaten op Møn en Langeland. Door de dood van de Noorse vertegenwoordiger prof. Einar Brun van de Nordic Council for Wildlife Research, is de samenwerking van het onderzoek naar de broedvogelpopulaties in het noorden van Noorwegen, Zweden en Finland vertraagd. Dat is jammer omdat we over deze gebieden nog zeer weinig informatie hebben, bijvoorbeeld over de Rietgans en Dwerggans. Er wordt thans hard gewerkt aan een publicatie. Speciale aandacht besteedt het ministerie van land- en bosbouw in Finland aan het behoud van veengebieden, vooral als deze door Rietganzen worden benut.

In Zweden wordt eveneens veel studie verricht aan de Canadese Gans (ca. 20.000), de Brandgans en de ruiplaatsen van de Grauwe Gans in verband met de toenemende schadeklachten van de boeren. De Zweedse Environment Protection Board ressorterend onder het ministerie van landbouw verzamelt hierover de gegevens. Het is verantwoordelijk voor het behoud en beheer van watervogels en hun gebieden. Zo-

als ook in andere landen wordt in Zweden zeer veel aandacht besteed aan de training van personeel voor het beheer van water- vogelgebieden en -populaties.

In Hongarije en enkele andere Oosteuropese landen worden door zogenaamde jacht-broedstations hybride eenden gefokt voor de jacht. Op deze wijze, meent men, kan de natuurlijke eendenpopulatie gespaard worden. In Hongarije zijn 14 van zulke stations, die in 1975 41.000 halftamme eenden iokten.

Interessant is de poging in Iran om de Siberische Witte Kraanvogel in Iran te reintroduceren. Dit is een project van Iraanse en Sowjetrussische biologen. Eerst moet uitgezocht worden waar de in Zuidwest-Iran overwinterende Kraanvogels (*Grus grus*) in Siberië broeden. Daarna wil men in de nesten van deze Kraanvogels eieren leggen van Siberische Witte Kraanvogels in de hoop dat de jongen daaruit hun pleegouders zullen gaan volgen naar Iran en een nieuwe westelijke populatie van de Siberische Witte Kraanvogel zullen gaan vormen.

Het symposium

Prof. Isakow uit de USSR bepleitte uitvoerig de voorbereiding van een Atlas of Wetlands and Waterfowl. Hij wil perfectionisme vermijden omdat ze daar in de Sowjet-Unie nog lang niet aan toe zijn. De atlas waarvan de kaarten op schaal 1 : 50.000.000 of 80.000.000 zullen moeten zijn, zullen aanvankelijk in losbladige vorm verschijnen. Hij toonde indrukwekkend kaartmateriaal. De atlas zal uit drie hoofddelen bestaan.

A. de verspreiding van de verschillende watervogelpopulaties.

B. de verspreiding van de verschillende soorten watervogels.

C. de ligging van de wetlands.

Daarnaast zal de atlas informatie dienen te geven over veel andere zaken als vliegroute, toestand van de pleisterplaatsen, veranderingen in de loop der jaren enz.

Atkinson Willes uit Engeland, die reeds veel verspreidingskaarten samenstelde van de verschillende eendesoorten, is van mening dat er genoeg materiaal voorhanden is om onmiddellijk te beginnen en hij gaf een zeer gedetailleerd verslag hoe dat het beste zou kunnen.

Het verhaal van de Deen Joensen en van schrijver dezes waren een bevestiging van Atkinson Willes' bewering.

In Amerika was men met de inventarisatie van de Wetlands reeds in de jaren '50 begonnen en thans werkt men aan de definiëring van de classificaties van de verschillende typen wetlands.

Bijna alle vertegenwoordigende landen geven een kort overzicht van de stand van zaken betreffende het atlas-project.

Prof. Kumari uit Estland gaf een uiteenzetting over de omvangrijke studies, die in het Baltische gebied worden gedaan met Zweedse, Finse, Duitse en Sowjet-Russische collega's aan broed, trek en overwintering

van watervogels te zamen. Verschillende conferenties o.a. in 1974 in Tallinn over deze onderwerpen getuigden van deze activiteiten. Hierdoor komen veel nieuwe dingen b.v. over de ruigebieden van ganzen, zwanen en eenden aan het licht. Er ruien duizenden eenden, zoals Brilduikers, Tafel-eenden, Kuifeenden, Eidereenden in het Baltische gebied. Nog noordelijker in de Witte Zee, Karelië en het Kola-schiereiland ruien eveneens duizenden ganzen, eenden en zwanen. Zowel Rotgans als Brandgans hebben in Karelië pleisterplaatsen. De Brandgans trekt langs de westkust van de Witte Zee en daarna via de mondingen van de Dwina en de Onega rechtstreeks naar de Baltische Zee. De pleisterplaatsen bevinden zich tussen de stad Kem en het eiland Myag en ook op de Solovetsky Archipel. Tijdens een telling uit het vliegtuig vond men 33.000 ruiende Rietganzen.

Uit de diverse rapporten over onderzoeken in de noordelijke broedgebieden van de palearctische vogelsoorten komt men onder de indruk van de enorme uitgestrektheid van deze gebieden en de variatie der biotopen. Het Moermanskgebied en Noord-Karelië hebben 155.000 meren met een totale wateroppervlakte van 25.000 km².

De Bolshezenmelskaya-toendra in het noord-oostelijk deel van Europees Rusland is eveneens rijk aan meren en in sommige ervan wordt door veel soorten, waaronder Kleine Zwaan, Wilde Zwaan, Dwerggans, IJseend, Middelste Zaagbek, Grote Zaagbek, Parelduiker en Roodkeelduiker gebreed en geruid.

Om een indruk te geven van de aantallen: in 1975 werden er 23.800 Wilde en Kleine Zwanen geteld; 174.500 Rietganzen; 298.900 IJseenden. In totaal 737.800 exemplaren Anatidae. Het Yamalschiereiland is nog een (bijna) ongerept gebied. Het zuiden van Yamal bestaat voor 20% uit water waarin zich smalle eilandjes bevinden. De broedvogeldichtheid is niet groot, hoewel er veel vogels ruien, b.v. IJseenden, langs de kust van de baai van de rivier de Ob. De Roodhalsgans nestelt meer in Midden-Yamal aan rivieroeveren. Vooral de vallei van de rivier de Yuribay is zeer belangrijk voor de soort en de Russische collega's pleitten er voor om hier een 'zakarnik', d.i. een reservaat, van te maken.

Ten slotte nog iets over de vergaderingen der verschillende werkgroepen.

Op de bespreking van de Swan Research Group werd afgesproken, dat voortaan in Slimbridge Kleine Zwanen met halsringen geringd zullen worden. De Russische collega's gaan verder met het ringen van een aantal Kleine Zwanen in Oost-Siberië. Eén van de geringde zwanen werd in Japan waargenomen. De Oostsiberische populatie bestaat uit 20.000 exemplaren. De wereldpopulatie kan derhalve geschat worden op ca. 25.000-30.000 exemplaren. De Russische collega's zouden gaarne een intercontinentale telling houden van Knobbelzwanen in

1977. Voor sommige landen bleek dit een onmogelijkheid. De populatie Knobbelzwanen van de Theems zal voor een deel van halsringen worden voorzien om hun gedragingen te kunnen volgen.

De Roodhalsgans staat zozeer in de belangstelling dat zich er een aparte werkgroep mee gaat bezighouden. Expedities worden voorbereid. In 1956/57 werden er nog 40.000 in Azerbajdzjan gezien en in 1973 nog 25.000 in de Siberische broedgebieden geteld. In de laatste jaren komt het aantal op de overwinteringsplaatsen niet hoger dan 6000-10.000. Het is niet zeker dat dit een teruggang is van de populatie. De Russische onderzoeker Vinigrado schatte aan de hand van tellingen uit het vliegtuig het aantal op het schiereiland Taimyr broedende vogels op 13.000-15.000. In aanmerking genomen dat ook elders (b.v. op Yamal en Gydan) Roodhalsganzen broeden zal het totale aantal hoger moeten zijn. Op Yamal broeden zeker 100 paar Roodhalsganzen. Crivenko ontdekte grote aantallen overwinterende Roodhalsganzen in het zuiden van de Sowjet-Unie. Uit het zuidwestelijk deel van het Kaspische zeegebied is de Roodhalsgans evenwel bijna geheel verdwenen. De Russische onderzoekers zullen alle gegevens verzamelen en vermoedelijk in Wildfowl publiceren.

De rotgansproblematiek vulde een gehele avond onder leiding van de Deen prof. Thamdorp. Het betrof voornamelijk het al of niet heropenen van de jacht op de Rotgans. Algemeen was men van oordeel, dat de rotganspopulatie in de wereld snel toeneemt. Volgens de Russische onderzoeker Wronski was er geen toename van de Rotganzen op het schiereiland Taimyr. De studie van Ogilvie en St. Joseph in 'British Birds' (69: 42-439, 1976) gepubliceerd, geeft

de situatie in Groot-Brittannië uitstekend weer. Welke factoren voor de toename verantwoordelijk zijn, wordt hierin besproken. Er is een onverklaarbare correlatie tussen het jaarlijkse broedsucces dat zeer variabel is bij deze arctische soort en het jaarlijkse sterftcijfer. Sinds 1971 is deze gelijkmatiger geworden, terwijl het broedsucces is blijven fluctueren. De schrijvers zijn van oordeel dat de snelle toename van de laatste zes jaren deels toegeschreven moet worden aan het lage sterftcijfer ten gevolge van de zachte winters en de bescherming, vooral in Denemarken (sinds 1972), en deels aan de goede broedresultaten. In Denemarken is de jacht op de Rotganzen als proef voor vijf jaar vanaf 1972 gestaakt. Het motief hiervoor was dat de populatie te klein was om jacht te kunnen verdragen. Nu de populatie blijft groeien en de schadeclaims blijven toenemen (overigens niet in Denemarken) is bezinning op dit probleem noodzakelijk. De Russische collega's verwierpen elke gedachte aan heropening van de jacht in West-Europa. Ze voeren daarvoor aan dat de soort in de Sowjet-Unie beschermd is, de ruigebieden nog onbekend en onbeschermd zijn en in de broedgebieden de Rotganzen door gas- en oliewinning wordt bedreigd.

Het is tot nu toe onmogelijk gebleken om een goed broedseizoen te voorspellen vanwege het ontbreken van klimatologische gegevens uit het broedgebied. Canada zal trachten door middel van satellietfoto's hier meer inzicht in te verschaffen. Niemand van de aanwezigen voelde veel voor heropening van de jacht. Temeer omdat er thans nog veel experimenten gaande zijn die hierdoor ongunstig zouden worden beïnvloed. Genoemd werd in dit verband het experiment van het centraliseren van foe-

Niemand van de aanwezigen voelde veel voor heropening van de jacht op de Rotgans...

Polder De Eendracht, Texel, 31 maart 1975.

Foto: Piet Munsterman.

ragerende Rotganzen op Texel door de aankoop van de boerderij 'Zeeburg' op Texel. Schade door Rotganzen wordt trouwens alleen gemeld uit Nederland en Groot-Brittannië. Deremarken zal deze motieven aanvoeren om heropening van de jacht op Rotganzen te voorkomen. Hiervoor zullen een goede verstandhouding en uitwisseling van gedachten en gegevens met jagersorganisaties onontbeerlijk zijn.

Slotmeeting en conclusies

Tijdens de slotmeeting kwam het vanwege tijdgebrek niet tot duidelijke afspraken. Vele zaken bleven daardoor liggen. Er kwam bijvoorbeeld niet goed uit de verf, hoe de verschillende projecten zoals het atlasproject, het ganzenonderzoek en het intercontinentale onderzoek aan zwanen verder tot ontwikkeling gebracht zouden moeten worden. Verschillende onderzoekers werden aangewezen voor deeltaken, soms van één soort in verschillende delen van Europa. De in

● Ing. A. Timmerman, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Leersum (U.).

Zuidwest-Europa overwinterende Grauwe Ganzen zouden door België behandeld kunnen worden en de Mediterrane en Zuid-europese populaties door Tsjecho-Slowakije en de DDR. Het gevaar van de aanleg van een voordijk voor de bestaande dijk langs de Deense zuidkust van de Noordzee, moet reëel geacht worden na de storm van januari 1976. De Denen vroegen de mening van de vergadering over de kwaliteit van de binnendijs gelegen gebieden als watervogelreservaten. Er werd verschillend over geoordeeld.

De meeting en het symposium kunnen als zeer geslaagd worden beschouwd. Een aanmerking kan zijn dat de apparatuur om te projecteren zeer slecht was.

De Oost-West contacten waren zeer hartelijk en open. Er is een grote behoefte bij de Sowjet-collega's om westerse contacten te hebben en informatie uit te wisselen. De vergadering werd besloten met een excursie naar de Zwanen-eilanden aan de noordwestkust van de Zwarte Zee.

Ijsduiker, Terschelling,
28 juli 1977.
Foto: Martijn Oort.

Ijsduiker bij Terschelling

Op 27 juli 1977 ontdekten Ankie Jansen en Martijn Oort tijdens een NJN-kamp een vreemd aandoende duiker aan de wadzijde van Terschelling bij de Westerdijk, ± 2 km ten oosten van West-Terschelling (vlak bij het waterzuiveringsbedrijf). Als kenmerken werden genoteerd: het opvallend grote formaat, de lange, puntige, blauwzwarte snavel met donkere punt, de witte onderzijde, hals en krop. De bovenzijde was donkerzwart met donkerbruine vederranden. Het oog was donker. Verder viel op te merken dat het géén stookolie op de veren had. Het dier toonde zich weinig schuw en bleef onder duiken en vederpoetsen, steeds op ca. 20 meter afstand. Zo nu en dan hoor-

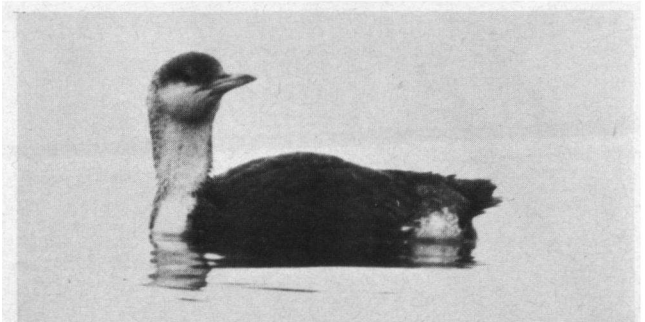
den we een gansachtige roep. Later op de dag keerden we met een grote groep NJN-ers terug en zij concludeerden dat het een Ijsduiker, mogelijk juveniel, in winterkleed moest zijn. De volgende dag kwamen wij weer terug op de zelfde plaats, waar het dier nog steeds aanwezig was. Er werden vele dia's, kleurenfoto's en zwartwit foto's van gemaakt.

Enkele waarnemers van de groep waren Henk Lichtenbeld, Rudi Zielman, Frans Wolswijk en Jan v. d. Blom.

Een zéér vroege waarneming van deze soort, want de 'Kist' zegt: 'onregelmatige gast in het winterhalfjaar'.

● Martijn Oort, Top Naefflaan 18, Amstelveen.

Ijsduiker, Terschelling,
28 juli 1977.
Foto: Martijn Oort.

Rotganzen, tweede vogel van rechts met halsmerk. Schiermonnikoog, 2 april 1977.
Foto: Karel Jan Alsem.

Close up van nevenstaande opname, waarbij halsmerk nog duidelijker zichtbaar is.

Rotgans met halsring

Bij een bezoek aan Schiermonnikoog op 2 april 1977 zag ik in een weiland een troep van \pm 500 Rotganzen. De ganzen werden daar verjaagd en vlogen vlak langs de dijk naar een ander weiland. Tijdens het passeren van de dijk was ik in de gelegenheid de troep te fotograferen. Later bleek op de foto dat één van de Rotganzen gemerkt was met een halsring (zie foto 1). Een vergroting van een deel van deze foto laat een en ander nog eens duidelijk zien (zie foto 2).

De foto's zijn opgezonden naar het Rijksinstituut voor Natuurbeheer in Leersum. Daarvan werd de mededeling ontvangen dat alleen in Canada Rotganzen met halsringen worden geringd.

De betreffende foto is daarna toegezonden aan de Engelse onderzoeker A. U. M. StJoseph, die de Canadese halsringen goed kent. Deze kon slechts constateren dat de ring geen Canadese ring is, zodat nu nog niet bekend is waar, wanneer en door wie de Rotgans is gemerkt.

Nu langs officiële weg dit raadsel niet is op te lossen leek het, in overleg met de heer Timmerman te Harderwijk, de moeite waard de foto's in Het Vogeljaar te plaatsen, in de hoop dat wellicht één van de lezers van het blad uitsluitel kan geven.

● Karel Jan Alsem, Harlingerstraatweg 68, Leeuwarden.

Bestandontwikkelingen bei Brutvögeln

Bij 48 vogelsoorten van de Bondsrepubliek Duitsland zijn de ontwikkelingen van de populaties beschreven. Niet minder dan 125 grafiekjes verduidelijken dit. Het onderzoek werd minstens tien jaar gehouden. Van deze 48 onderzochte soorten zijn 17 soorten van een deel van de populatie afgenomen, 14 soorten toegenomen en 6 soorten deels toen deels afgenomen. Bij 11 soorten kon geen duidelijke verandering in de populatiedichtheid vastgesteld worden. Het toen en afnemen kan voornamelijk toegeschreven worden aan invloeden van de mens. De vermelde toename van de Roek in Nederland moet op een vergissing berusten. Interessant zijn de oorzaken van de wijzigingen en de maatregelen die aanbevolen worden en per soort behandeld worden. Voor de Kievit werd bijvoorbeeld ook een duidelijke achteruitgang geconstateerd waarbij de ontwatering en intensief eieren rapen als oorzaken worden aangewezen.

Wolfgang Poltz: Bestandontwikkelungen bei Brutvögeln in der Bundesrepublik Deutschland. 127 pag., 125 figuren, 8 foto's (1977). Vogelkundliche Bibliothek — Band 6 — Uitgever Einhard Bezzel. Kilda Verlag, D-4402-Greven. Prijs DM 19,80.